

Innst. S. nr. 204

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 13 (2007-2008)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parla- mentariske forsamling for 2007

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling for valgperioden 2005-2009 består av følgende representanter:

<i>Medlemmer:</i>	<i>Personlige varamedlemmer:</i>
Morten Høglund (FrP), leder	Christian Tybring-Gjedde (FrP)
Sigvald Oppebøen Hansen (A), nestleder	Anne Marit Bjørnflaten (A)
Trond Helleland (H)	Solveig Horne (FrP)
Olav Gunnar Ballo (SV)	Line Henriette Holten Hjemdal (KrF)
Erling Sande (Sp)	Odd Einar Dørum (V)
Signe Øye (A)	Tor-Arne Strøm (A)

OSSEs parlamentariske forsamling ble opprettet i 1991 og har en rådgivende funksjon i forhold til OSSEs ministerråd. Forsamlingens hovedformål er å bidra til interparlamentarisk dialog og samarbeid i OSSE-regionen, å fremme utviklingen av demokratiske institusjoner, å bidra til konfliktforebygging og konfliktløsning, å drøfte politiske tema av betydning for organisasjonen og å etterse gjennomføringen av organisasjonens vedtak.

Forsamlingen spiller en særlig viktig rolle i forbindelse med valgobservasjoner og samarbeider nært med OSSEs kontor for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR). Forsamlingen har også et nært samarbeid med Europarådets parlamentariske forsamling, ikke minst i forbindelse med valgobservasjoner.

OSSE samler i dag 56 deltagende land, inkludert Hviterussland, til forskjell fra f.eks. Europarådets parlamentariske forsamling. Dette har sitt utspring i forsamlingens historiske grunnlag: behovet for parlamentarisk dialog og samarbeid på tvers av skillelinjer i Europa.

Det er etablert tre faste komiteer: for politiske og sikkerhetsmessige spørsmål, for økonomi, vitenskap, teknologi og miljøvern, og for demokrati, menneskerettigheter og humanitære saker.

OSSE PAs viktigste møter er hovedsesjonene som finner sted hver sommer. I 2007 fant dette møtet sted i Kiev 5.–9. juli. I tillegg til hovedsesjonen kommer komitémøter og det årlige vintermøtet som finner sted i Wien. Forsamlingen har også etablert en rekke underkomiteer som tar opp ulike situasjoner i OSSE-regionen. Slike komiteer er blant annet etablert for Abkhazia (Georgia), Moldova og Hviterussland.

Göran Lennmarker fra Sverige ble gjenvalgt som forsamlingens president for ett år.

Hovedspørsmål

Den 16. hovedsesjonen som fant sted i Kiev 5.–9. juli, fokuserte på temaet "Implementation of OSCE Commitments". Temaer under konferansen var regionale sikkerhetsspørsmål, herunder energisikkerhet, migrasjon, korrupsjon, demokratisk utvikling og valgstandarder. Videre stod menneskerettighetsspørsmål relevant i OSSE-området, herunder

beskyttelse av minoriteter, ytringsfrihet/pressefrihet samt menneskerettigheter, sentralt i debattene. Det var et særlig fokus på Hviterussland. Hovedresolusjonen fra forsamlingen behandlet Hviterussland, og det var omfattende diskusjoner og stor uenighet. Det ble vedtatt en erklæring som fokuserte på manglende fremgang i en rekke "frosne konflikter" i OSSE-området, og det ble fremmet anbefalinger om å styrke tiltak innenfor ulike områder som stod sentralt under sesjonen. Forsamlingens spesialrepresentanter og ad hoc-komiteer ansvarlig for spesifikke temaer som Guantánamo og Sentral-Asia, avla rapporter under møtet.

Under vintermøtet i Wien stod energisikkerhet sentralt. Delegasjonsleder Morten Høglund holdt innlegg om temaet. Videre ble betydningen av valgobservasjon diskutert, og OSSE PAs sentrale og nødvendige rolle i denne sammenheng ble understreket. Høstsesjonen fant sted i Portoroz, Slovenia, og rettet søkelyset på sikkerhet gjennom samarbeid i Sørøst-Europa og parlamentarisk rolle.

Det ble arrangert en økonomisk konferanse i regi av OSSE PA i Andorra i mai. Temaet for konferansen var styrking av stabilitet og samarbeid gjennom internasjonal handel.

Samarbeidet mellom OSSEs parlamentariske forsamling og OSSE ved kontoret for demokrati og menneskerettigheter (ODHIR) stod også i 2007 på dagsordenen. Spesielt rollefordeling, mandat og samarbeid i forbindelse med valgobservasjon var aktuelle og sensitive temaer. OSSEs deltakelse i valgobservasjonen i forbindelse med det russiske statsdumavalget fikk stor oppmerksomhet på slutten av året. ODHIR fant ikke å kunne gjennomføre valgobservasjon på grunn av de sterke begrensningene russiske myndigheter la på ODHIRs adgang til observasjon. OSSE PA sendte derimot representanter.

Organisasjonens rolle og relevans er kontinuerlig gjenstand for debatt, og det er ulike meninger blant medlemsstatene om hvor OSSE PA skal markere seg. Enkelte land mener at organisasjonen fokuserer for mye på demokrati og menneskerettighetsspørsmål.

Medlemmer av Stortingets delegasjon deltok på de faste sesjonene, den økonomiske konferansen i Andorra, samt på valgobservasjon i Serbia, Turkmenistan, Kasakhstan og Armenia. Norsk innsats i 2007 ble i hovedsak rettet mot Sentral-Asia. Delegasjonen var på studiebesøk i Kirgisistan. Delegasjonen hadde blant annet møter med presidenten i det kirgisiske parlament, justisministeren, utenriksministeren, kirgisiske NGO-er, samt OSSE-kontorene i Bishkek og Osh. Delegasjonsleder Høglund deltok også på reise med OSSE PAs spesialrepresentant for Sentral-Asia, Kimmo Kiljunen, til Turkmenistan i oktober 2007. Høglund er også valgt inn i ad hoc-arbeidsgruppen for Hviterussland. Stortinget var vertskap for et to

dagers møte om regionale temaer i Oslo 11.–12. desember. OSSEs parlamentariske forsamling i samarbeid med Nordisk Råd møtte parlamentarikere fra sentralasiatiske land for å diskutere regionale energispørsmål, miljø, grenseoverskridende samarbeid og problemstillinger.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Bjørlo Lysbakken, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelsen, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, vil understreke den parlamentariske forsamlingens viktige hovedmål som er å bidra til interparlamentarisk dialog og samarbeid i OSSE-regionen, fremme utviklingen av demokratiske institusjoner, bidra til konfliktforebygging og konfliktløsning, drøfte politiske temaer av betydning for organisasjonen, i tillegg til å etterse gjennomføringen av organisasjonens vedtak.

Komiteen vil også fremheve den særdeles viktige rolle som spilles i forbindelse med valgobservasjoner, der forsamlingen samarbeider nært med OSSEs kontor for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR). Komiteen har merket seg at dette samarbeidet stod på dagsordenen også i 2007, der spesielt rollefordeling, mandat og samarbeid i forbindelse med valgobservasjoner var aktuelle og sensitive tema.

Komiteen har også lagt merke til den betydelige medieoppmerksomhet som oppstod rundt det russiske statsdumavalget i desember og observasjon av dette, der begrensninger fra russiske myndigheter medførte at bare den parlamentariske forsamlingen og ikke ODIHR utførte valgobservasjon.

Komiteen har videre merket seg at forsamlingen har et nært samarbeid med Europarådets parlamentariske forsamling spesielt i forbindelse med valgobservasjoner.

Komiteen er tilfreds med at organisasjonens rolle og relevans er under kontinuerlig debatt.

Komiteen er kjent med hovedsesjonens oppmerksomhet rundt regionale sikkerhetsspørsmål, energisikkerhet, migrasjon, korrupsjon og demokratisk utvikling i tillegg til valgstandarder. Komiteen er tilfreds med at menneskerettighetsspørsmål, beskyttelse av minoriteter, ytrings- og pressefrihet

samt menneskehandel stod sentralt i debattene, og at en rettet et særlig fokus mot situasjonen i Hviterussland.

Komiteen har merket seg at den norske innsatsen i 2007 i stor grad har vært rettet mot Sentral-Asia, og at den norske delegasjonen i den forbindelse var på studiereise til Kirgisistan. Komiteen har også merket seg at Stortinget i desember var vertskap for et møte om regionale temaer, der en i samarbeid med Nordisk Råd møtte parlamentarikere fra sentralasiatiske land for å diskutere energi- og miljøspørsmål samt grenseoverskridende samarbeid og problemstillinger.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 13 (2007-2008) – årsrapport fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling for 2007 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 23. april 2008

Olav Akselsen
leder

Øyvind Vaksdal
ordfører

